

Feltételes vallomás

Kamondy László azok közé tartozott irodalmunkban, akiknek műveiben elemi erővel jelent meg közelmúlt életünk számos ellentmondása, a megtett út minden kacsakaringója, föl-erősítve — súlyos, személyes élményként — azzal a felemás életformaváltással, amelyet egy vidéki, falusi fiú nagyvárosi értelmiségivé alakulásának korántsem egyszerű folyamata okozott számára. Novelláiban, drámáiban kevés jelét tapasztalhatjuk, hogy a korszak-ellentéteket politikai síkon érzékelte volna, amál inkább láthatjuk — írói módszerének, stílusának olykor meghökkenítő váltásaiban — a társadalmi, erkölcsi és művészeti eszmények ellentmondásos változásainak nagy tanulságú lenyomatát; mert ez a „lenyomat” egy őszinte művészi küzdelem hiteles erejével hat ránk, s mert végképp hitelesíti a tragikus felhangokkal dúsuló írói pálya végül is valóban tragikus végfordulata.

Az ötvenes évek szilárd alapokon építkező, magabiztos realista novelláitól ama mind keserűbb ízű groteszkig, amellyel Kamondy már egyáltalában nem korábbi magabiztosságával próbálkozott utolsó éveiben, hanem nagyon is megszenvedve a művészi-alkotói bizonytalanság minden keservét — átmenetek hosszá sora található túl korán lezárt életművében.

Sajátságos szerkezeti

funkciója, dramaturgiai jelentősége van például jónéhány írásában a fel-nöttek *játékának*: afféle szabadságos határhelyzetekben megnyilvánuló, önkényes, szeszélyesnek tetsző döntéseknek, amelyek mindig a jellem mélyebb rétegeiről árulkodnak hőseinél, s mindig azzal a veszéllyel fenyegetik őket — és környezetüket —, hogy komolyra, sorsdöntőre fordulnak. A játékos és komoly helyzetek váltakozásai egyfajta lírai „fellazítását” eredményezték Kamondynál annak a szigorú, kötött formájú elbeszélő prózának, amely írói induláságra volt jellemző.

Nem tette rosszul a televízióban, aki Kamondy Lászlónak éppen két ilyen típusú novelláját választotta ki megfilmesítésre. Hogy kit illet ezert az elismerés, az már nem derül ki egyértelműen a tévé kibocsátotta információkból, mint ahogy azon is csak törhetjük a fejünket, reménytelenül, hogy voltaképpen ki is írta a *Feltételes vallomás* címmel műsorra tűzött rövidjátékfilmek forgatókönyveit? Mert hogy az íróként föltüntetett Kamondy László nem, az,

több, mint valószínű: ő novellának írta a címadó történetet, meg az *Ismarkedés tükörben* című másikat... (Talán a dramaturgként megnevezett Jánosi Antal a forgatókönyvíró?) A tévé a tévé is „szégyelli” a kivételként meg furcsábbat is eredményezett: a műsorból arról értesülhetett az ember, hogy egy tévéjátékot fog látni; ezzel szemben látott két szabályos kisfilmet, rövidjátékfilmet. Hát már a tévé is „szégyelli” a kisjátékfilm műfaját?

A két novella: négy szerep — egy-egy férfi, egy-egy nő —, a többiek: voltaképp csak „staffázs”. A *Feltételes vallomás* Pap Éva és Sinkó László, az *Ismarkedés tükörben* Sunyovszky Szilvia és Bujtor István számára kínált igazi játéklehetőséget. Igazít, mert mindkét novella hangulat- és ritmusváltásokra, „duplafenekű” dialógusokra épül, s amellett egyszerű vonalvezetésű történet, világos „szerzői utasításokkal”. Könnyed mókázásból vált át szenvedélyes kitérésekbe, szenvedő ráismerésekből csap át színlelt közönyösségbe, és így tovább — olyasmiben bővelkedik

